

De zes succesfactoren voor vrijwillige inzet op basisvaardigheden

Voor gemeenten bij de uitvoering Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)

Basisvaardigheden oefenen met een vrijwilliger is een krachtige aanvulling op les door een docent. Maar hoe zorg je ervoor dat je als gemeente vrijwillige inzet effectief organiseert? In deze folder vind je zes succesfactoren om van je WEB-beleid een succes te maken. Deze factoren zijn gebaseerd op de handreiking "Kwaliteit bij de aanpak van basisvaardigheden" en de ervaringen van Stichting Het Begint met Taal en Stichting Lezen en Schrijven.

- 1 Maak vrijwillige inzet standaard onderdeel van je beleid
- 2 Stuur op kwaliteit en impact
- 3 Zorg voor een sterke financiële basis
- 4 Gebruik de kennis en ervaring van het werkveld
- 5 Werk doelgericht
- 6 Deel expertise en kennis

→ Wil je als gemeente hierover in gesprek?

Neem dan contact op met Stichting Het Begint met Taal (info@hetbegintmettaal.nl) of Stichting Lezen en Schrijven (info@lezenenschrijven.nl).

1 Maak vrijwillige inzet standaard onderdeel van je beleid

Vrijwilligers bieden maatwerk per deelnemer. Ze oefenen een basisvaardigheid binnen alledaagse praktijk-situaties en in een vertrouwde, laagdrempelige setting. Hierdoor groeit het zelfvertrouwen van de deelnemer en kan hij of zij sneller meedoen in de gemeente. Ook ontstaat meer wederzijds begrip. Oefenen met vrijwilligers is geen vervanging van (taal)les door een docent maar een onmisbare aanvulling erop.

- Zorg dat je aanpak standaard de ideale combinatie bevat van les door docenten en oefenen met vrijwilligers. Docenten zorgen voor niveauverhoging, vrijwilligers zorgen voor oefenen met en het durven toepassen van nieuwe vaardigheden.
- Laat professionals en vrijwilligersorganisaties in je lokale netwerk elkaar aanvullen en voorkom overlappende opdrachten.

Lees de handreiking

- Themapagina Non-formele educatie met professionals en vrijwilligers, pagina 23.
- Themapagina Volwasseneneducatie en Inburgering, pagina 66.

2 Stuur op kwaliteit en impact

Vrijwillige inzet is effectiever als de uitvoerders goed getraind aan de slag gaan met de juiste oefenmaterialen voor de verschillende doelgroepen NT1 en NT2.

- Stuur op kwaliteitseisen voor vrijwilligerscoördinatoren, docenten, vrijwilligers, oefenmateriaal en tools voor impact en registratie. Gebruik hiervoor de reeds bestaande handvatten zoals de [taalhuiscertificering](#), het [raamwerk voor taalcoachteams](#) en het kwaliteitsinstrument [De tien succesfactoren voor taalcoaching](#).
- Bevorder een passend trainingsaanbod voor alle coördinatoren en vrijwilligers en maak dit financieel mogelijk. Bijvoorbeeld de [basistraining voor vrijwilligers](#) van Stichting Lezen en Schrijven en [aansluiting bij het landelijk netwerk](#) van Stichting Het Begint met Taal.
- Stimuleer het gebruik van de juiste oefenmaterialen voor vrijwilligers. Bijvoorbeeld [SpreekTaal](#) en [Succes!](#).
- Wees op de hoogte van de juiste tool(s) voor impactmeting, monitoring en registratie.

Lees de handreiking

- Kwaliteitskader Instrumenten, pagina 43.
- Kwaliteitskader Indicatoren voor kwaliteit non-formeel met vrijwilligers, pagina 46.
- Overzicht van wat de (monitor) instrumenten meten, pagina 48.

3 Zorg voor een sterke financiële basis

Vrijwillige inzet is niet gratis. Het werven, trainen, begeleiden en behouden van kwalitatief goede coördinatoren en vrijwilligers vraagt om (tijds)investeringen. Met een stevige financiële basis blijven vrijwilligersorganisaties effectief en innovatief.

- Reserveer een deel van de educatie-, inburgerings-, en/of participatiebudgetten voor kwalitatieve organisatie van vrijwillige inzet.
- Verstrek duurzame meerjarige financiering voor vrijwillige inzet, zodat aanbieders zich kunnen concentreren op zo veel mogelijk impact maken.
- Maak betaalde coördinatie bij vrijwilligersorganisaties vanzelfsprekend.

Lees de handreiking

- Themapagina Financiering, pagina 63.

4 Gebruik de kennis en ervaring van het werkveld

Als gemeente kun je heel veel doen om regeldruk weg te nemen. Door meer naast het werkveld te gaan staan, ontstaat er vanzelf meer inzicht en vertrouwen.

- Zorg dat vrijwillige inzet haar toegankelijke karakter behoudt door een balans te vinden tussen zelforganisatie en formaliseren. Gebruik lokale vrijwilligersorganisaties als klankbord.
- Ga voor zo min mogelijk administratieve lasten en regelgeving voor vrijwilligersorganisaties.

Lees van Vereniging NOV

- Wat kunnen gemeenten doen om regeldruk te verminderen?

5 Werk doelgericht

Als gemeente realiseer je op basis van het regionaal plan een basismix van contextgedreven aanbod dat aansluit bij de leerdoelen van verschillende doelgroepen. Dat kan niveauverhoging zijn maar soms zijn zelfvertrouwen opbouwen, iets nieuws leren of oefenen voldoende om beter te kunnen meedoen in de samenleving.

- Breng het lokale netwerk rondom basisvaardigheden in kaart. Is het Taalhuis gecertificeerd? Is er een doorlopende leerlijn? Zijn aanbod en doelgroep per aanbieder duidelijk, werkt men goed samen en verwijst men door? Waaraan moet men werken om de aanpak te laten slagen?
- Pas de aanpak aan op de beschikbare tijd en capaciteit die het lokale netwerk heeft.
- Heb je geen (actueel) plan? Vul de zelfscan "Waar staat mijn gemeente?" in en bepaal op welk onderdeel je de komende tijd wilt focussen. Laat een doelgroepenonderzoek uitvoeren en krijg inzicht in de behoeften van je inwoners. Besluit vervolgens wat je met het inzetten van vrijwilligers wilt bereiken; op welk vraagstuk wil je impact maken?

Lees de handreiking

- Vijf stappen in de uitwerking van kwaliteitsbeleid, pagina 4.
- Themapagina Doelgroepen en Werving, pagina 33.

6 Deel expertise en kennis

Kennis en expertise delen draagt bij aan verspreiding van effectieve methoden en een verbetering van projecten op landelijk niveau. Door de kennis van landelijke organen te benutten hoef je het wiel niet opnieuw uit te vinden als er een nieuwe medewerker start.

- Werk actief samen met het lokale (taal)netwerk en promoot onderlinge samenwerking.
- Wissel uit en trek op met gemeenten binnen de arbeidsmarktregio.
- Laat je adviseren door landelijke organen zoals Stichting Lezen en Schrijven, Stichting Het Begint met Taal, VNG en Divosa.
- Borg kennis in je eigen gemeente en zorg voor een goede overdracht naar nieuwe beleidsmedewerkers.

Lees de handreiking

- Themapagina Samenwerking, pagina 19.

De zes succesfactoren zijn vastgesteld door Stichting Lezen en Schrijven en Stichting Het Begint met Taal

Stichting Lezen en Schrijven

In Nederland hebben 2,5 miljoen volwassenen moeite met lezen, schrijven of rekenen. Daardoor hebben ze ook vaak moeite met een computer of een smartphone. Dat heeft veel gevolgen. Een baan vinden, gezond leven en grip hebben op je geldzaken is dan lastiger.

Wij zetten ons ervoor in dat iedereen kan lezen, schrijven en rekenen. Daarom maken we laaggeletterdheid onderwerp van gesprek bij het publiek en de politiek. Dat doen we met advies en campagnes. We ondersteunen gemeenten bij beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering. En we ondersteunen organisaties met scholing, onderzoek en lesmateriaal. Want een samenleving waarin iedereen meedoet, daar hebben we allemaal wat aan.

→ [Bezoek de website van Stichting Lezen en Schrijven](#)

Stichting Het Begint met Taal

Stichting Het Begint met Taal is expert op het gebied van taalcoaching: vrijwilligers die Nederlands oefenen met anderstaligen. We vergroten de bekendheid en effectiviteit ervan met materiaal, advies en training. Als landelijk platform ondersteunen we zo'n 300 organisaties, verspreid over ruim 500 locaties. Met Kletsmaatjes koppelen we door het hele land vrijwilligers aan anderstaligen (NT2) voor laagdrempelige online ontmoetingen. Via Taalbuddy's op het werk ondersteunen we werkgevers met taalcoaching op de werkvloer. Ook werken we samen met gemeenten en taalscholen.

→ [Bezoek de website van Stichting Het Begint met Taal](#)

Dit document is tot stand gekomen in het samenwerkingsproject "Samen werken aan kwaliteit". De samenwerking tussen Het Begint met Taal en Stichting Lezen en Schrijven wordt mogelijk gemaakt met financiële ondersteuning van Tel mee met Taal en het ministerie van OCW.

